

การเพิ่มประสิทธิภาพลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์ รุ่น K9-01

นายสิทธิชัย สิงห์พล ตำแหน่ง พนักงานตรวจป้องกันโรคสัตว์
สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

● ปัญหาการใช้ลูกดอกรุ่นเก่ากับการยิงสลบสุนัข

ลูกดอกเป่ายาสลบสุนัขรุ่นแรกนั้นพบว่ามีปัญหาการใช้งาน ดังนี้...

1. ขั้นตอนการใช้งานมีความซับซ้อนใช้งานยากผู้ใช้ต้องมีความชำนาญในการตั้งระดับปริมาณน้ำยาและการอัดอากาศเข้าในลูกดอก
2. อายุการใช้งานสั้นมาก ลูกดอกหนึ่งอันใช้งานได้ไม่เกิน 3-4 ครั้ง พบปัญหาการรั่วซึมของอากาศภายในตัวลูกดอก เพราะใช้เข็มฉีดยาเบอร์ 23 เสียบลูกยางปิดส่วนท้ายลูกดอกให้ทะลุผ่านเข้าไปในขั้นตอนของการปรับระดับปริมาณยาและการอัดอากาศในแต่ละครั้ง
3. ไม่มีความแม่นยำขณะยิงพุ่งเข้าหาตัวสัตว์เป้าหมาย และขั้นตอนของการทำงานภายในตัวของลูกดอก ไม่สามารถมั่นใจได้ว่าด้วยที่บรรจุในลูกดอกได้ฉีดเข้าชั้นกล้ามเนื้อของตัวสัตว์จนหมดหรือไม่ หากยาไม่หมด จะเกิดปัญหาในการติดตามตัวสัตว์ที่ได้รับยาไม่เต็มที่
4. ไม่สามารถล้างทำความสะอาดภายในตัวของลูกดอกได้ เพราะจะต้องใช้เข็มฉีดยาเบอร์ 23 เสียบให้ทะลุลูกยางปิดส่วนท้ายลูกดอกเข้าไปภายใน เสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายและรั่วซึมของลูกยาง
5. ความคงทนมีไม่มาก เพราะตัวลูกดอกรุ่นเก่ามีน้ำหนัก มากและมีขนาดยาว การเป่า เพื่อใช้งานจึงต้องออกแรงมาก หากยิงพลาดเป้าหมาย จะเกิดการกระแทกกับวัตถุที่เป็นของแข็ง ทำให้แตกหักได้ง่าย
6. ด้วยความยาวและน้ำหนักของลูกดอกรุ่นเก่า ทำให้ต้องใช้ความแรงในการเป่าใส่ตัวสัตว์เป้าหมาย อาจทำให้สัตว์บาดเจ็บและส่งเสียงร้องดัง ส่งผลให้สัตว์ร่วมฝูงเดียวกันตื่นตกใจและวิ่งหนี เป็นปัญหาในการติดตามจับเพิ่มขึ้นอีก

● การใช้ความรู้และประสบการณ์

จุดมุ่งหมายของการทำลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์ รุ่นใหม่ จัดทำขึ้นเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาคารับ บังคับสัตว์ ในกรณีที่ ใช้สวิงจับ, ใช้เชือกจับ หรือใช้กรงดักจับ ไม่สามารถกระทำได้เพราะไม่สามารถเข้าใกล้ตัวสัตว์ได้ และการใช้ลูกดอกรุ่นเก่าที่ยังมีจุดบกพร่อง ทั้งนี้ การใช้ลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์ ได้มีการริเริ่มจัดทำขึ้นโดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลาเมื่อปี 2550 แต่พบว่ายังมีปัญหาในการใช้งาน สำนักงานปศุสัตว์เขต 9 จึงได้พัฒนาลูกดอกรุ่นใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปี 2552 ซึ่งสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพจนถึงปัจจุบัน

ลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์รุ่น K9-01 เป็นลูกดอกที่ได้รับการปรับปรุงให้สามารถใช้งานได้ง่าย โดยลดความยาว ลดน้ำหนักให้เบา ตกแต่งลูกยางกันซึม ทำให้มีความคงทน มีอายุการใช้งานยาวนานขึ้น และลดขั้นตอนการประดิษฐ์ตัวลูกดอกให้น้อยลง ทำให้มีความแม่นยำและมั่นใจในขั้นตอนการใช้งาน

หลักการทำงานของลูกดอก ที่ทำด้วยไซริงค์ขนาด 5 ซีซี. นั้น อาศัยแรงดันของอากาศที่อัด เข้าภายในตัวลูกดอก ด้วยกระบอกฉีดยาขนาด 20 มล. เมื่อยางซิลิโคนที่อุดปลายเข็มซึ่งเป็นตัวควบคุมลูกดอกเริ่มทำงาน อากาศภายในจะช่วยขับเคลื่อนตัวยาในลูกดอกฉีดเข้าตัวสัตว์ได้ในปริมาณที่บรรจุไว้ทั้งหมด โดยมีพู่หางลูกดอกที่ปรับขนาดความยาวพอเหมาะให้บังคับทิศทางได้ตรง

● ผลที่ได้รับ

ลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์รุ่นปัจจุบันที่ได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพจนเกิดความมั่นใจในการนำไปใช้งาน และใช้งานได้จริงในทุกพื้นที่ รวมทั้งได้ออกหน่วยปฏิบัติงานผ่าตัดทำหมันร่วมกับ สนง.ปศจ.ทุกจังหวัดในพื้นที่เขต 9 และยังสามารถปฏิบัติงานสนับสนุนการจับสุนัขจรจัดใน จ.นครศรีธรรมราช (เขต 8) บริการจับสัตว์เลี้ยงจรจัดที่สร้างปัญหาให้ชุมชนตามคำร้องขอทั้งสุนัข ลิง วัวชน ทำให้ผู้ใช้บริการพอใจในประสิทธิภาพการทำงานของลูกดอกเป็นอย่างยิ่ง และขอข้อมูลเพิ่มเติมในการทำชุดลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์ไว้ใช้งาน

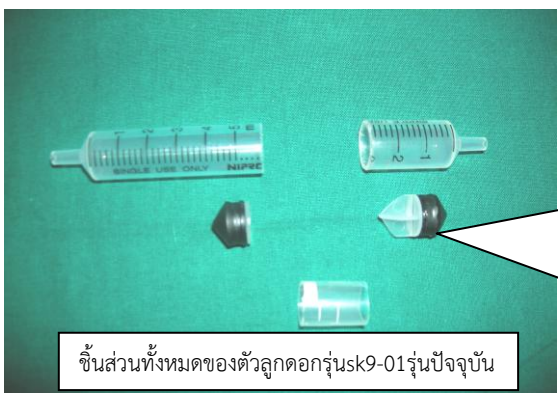
ชุดเฉพาะกิจเขต 9 ได้ใช้ประโยชน์จากลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์ ซึ่งจัดเป็นเครื่องมือหลักในการออกหน่วยผ่าตัดทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัขในพื้นที่ที่เน้นปริมาณสัตว์ เช่น ออกหน่วยเคลื่อนที่สนับสนุน สนง.ปศจ.สตูล ในโครงการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ณ เกาะหลีเป๊ะ จ.สตูล เป็นประจำทุกปี เพื่อแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในแหล่งท่องเที่ยว หน่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานทำหมันสุนัขจรจัดในโครงการสัตว์แพทย์พระราชทาน ตามพระราชดำริ ในจังหวัดต่างๆของเขต 9 ทำให้ได้ผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

● การขยายผล

สำนักงานปศุสัตว์เขต 9 ได้ถ่ายทอดความรู้โดยจัดฝึกอบรมการทำลูกดอกเป่ายาสลบสัตว์ให้กับพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันโรคระบาดสัตว์ เช่น ในปี 2554 อบรมเจ้าหน้าที่ในโครงการทดสอบโรคระบาดสัตว์เบื้องต้น ในพื้นที่จังหวัดตรัง ในปี 2555 จัดอบรมเพิ่มเติมให้กับพนักงานสำนักงานปศุสัตว์นราธิวาส และพนักงานเทศบาลเมืองจังหวัดนราธิวาส และมีโครงการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ทุกจังหวัด รวมถึงพนักงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการควบคุมประชากรสุนัขในชุมชนและการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

รุ่นเก่าแบบใช้
เข็มเสียบอัด
อากาศ อายุ
การใช้งานสั้น
รีวซึมง่าย

ส่วนที่
ปรับปรุง
การรีวซึม
และ
การอัด
อากาศ

ชิ้นส่วนทั้งหมดของตัวลูกดอกรุ่นsk9-01รุ่นปัจจุบัน

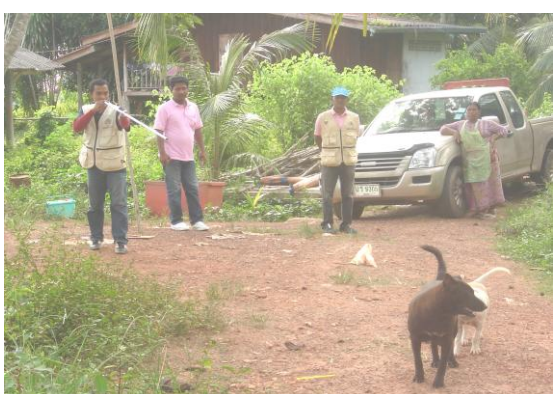
ลูกดอกรุ่น
ปัจจุบันต่อกับ
กระบอกอัด
อากาศแบบ
สายให้น้ำ
เกลือ

ส่วนประกอบของลูกดอกพร้อมใช้งาน

รุ่นปัจจุบันใช้
สายน้ำเกลือ ต่อ
อัดอากาศ

ฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ในโครงการทดสอบ
โรคระบาดสัตว์เบื้องต้น ที่ จ.ตรัง

การอบรมและถ่ายทอดความรู้ในโครงการ
ฝึกอบรมการทำลูกดอกเป่ายาสลับสัตว์ ที่ จ.นราธิวาส

